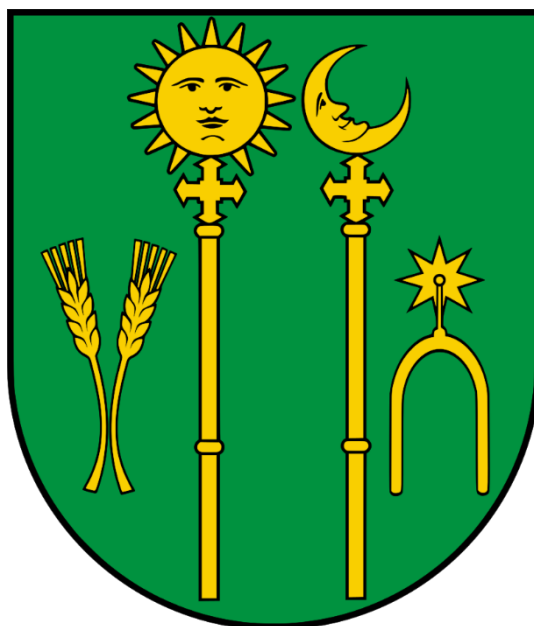

**RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY STARY LUBOTYŃ NA LATA 2020-2023
Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2027, ZA LATA 2020-2021**

**GMINA STARY LUBOTYŃ
POWIAT OSTROWSKI
WOJEWÓDZTWO MAZOWIECKIE**

ZAMAWIAJĄCY	GMINA STARY LUBOTYŃ
WYKONAWCA	WESTMOR CONSULTING

Opracowanie:

Westmor Consulting

Urszula Wódkowska

Biuro: ul. Królewiecka 27, 87-800 Włocławek

Siedziba: ul. 1 Maja 1A, 87-704 Bądkowo

Zespół autorów pod kierownictwem Karoliny Drzewieckiej – Kierownika Projektu:

Joanna Kaszubska – Konsultant

Ewelina Ziółkowska – Analityk

Spis treści

1. Wstęp.....	4
2. Charakterystyka gminy	4
2.1. Położenie	4
2.2. Walory przyrodnicze gminy	6
2.3. Jakość powietrza na terenie gminy	10
2.4. Poziom hałasu na terenie gminy	14
2.5. Natężenia pól elektromagnetycznych na terenie gminy.....	15
2.6. Jakość wód powierzchniowych i podziemnych na terenie gminy.....	16
3. Stopień realizacji programu ochrony środowiska w latach 2020-2021	20
4. Ocena realizacji programu ochrony środowiska w okresie od 2020 do 2021	25
5. Spis tabel i rysunków.....	29

1. Wstęp

Celem niniejszego opracowania jest ocena efektów realizacji zadań w okresie od 2020 r. do 2021 r. wynikających z „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Stary Lubotyń na lata 2020-2023 z perspektywą do roku 2027”, przyjętego uchwałą nr XX/122/20 Rady Gminy Stary Lubotyń z dnia 26 sierpnia 2020 r.

Obowiązek sporządzenia raportu z wykonania Programu Ochrony Środowiska przez organ wykonawczy gminy i przedstawienia tego raportu radzie gminy wynika z zapisów art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2017 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2021 poz. 1973 ze zm.). Organ wykonawczy gminy wykonuje raport co dwa lata.

Ustawa Prawo ochrony środowiska nie wskazuje wymagań dotyczących formy oraz zawartości raportów z wykonania Programów Ochrony Środowiska. W związku z tym, sporządzając niniejszy dokument, wzięto pod uwagę główne cele oraz przewidziane do wykonania zadania ujęte w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Stary Lubotyń na lata 2020-2023 z perspektywą do roku 2027”

Źródłami informacji na temat realizacji poszczególnych zadań są:

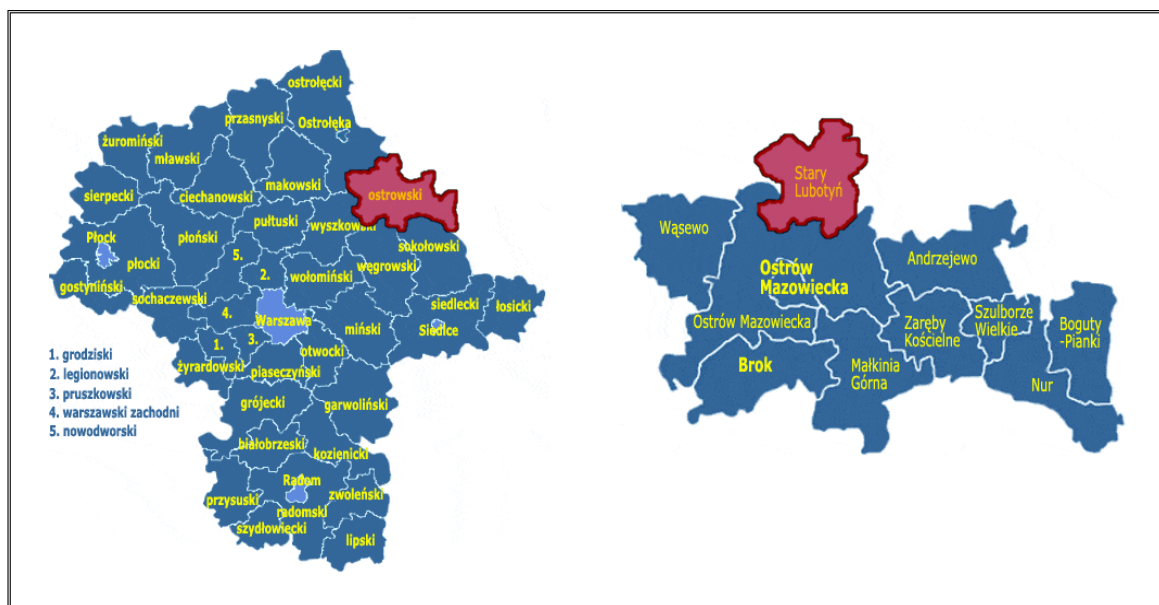
- Urząd Gminy w Starym Lubotynie,
- Raport o stanie Gminy Stary Lubotyń za 2020 r.,
- Strony internetowe Gminy Lubotyń: <http://bip.lubotyn.pl/>, <https://www.lubotyn.pl/>,
- Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Departament Monitoringu Środowiska.

2. Charakterystyka gminy

2.1. Położenie

Gmina Stary Lubotyń jest gminą wiejską położoną w północno-wschodniej części województwa mazowieckiego, w powiecie ostrowskim. Jednostka samorządowa podzielona jest na 26 sołectw: Budziszki, Chmielewo, Gawki, Gniazdowo, Grądziki, Gumowo, Klimonty, Kosewo, Koskowo, Lubotyń-Kolonia, Lubotyń-Morgi, Lubotyń-Włóki, Podbiele, Podbielko, Rabędy, Rogowo – Folwark, Rogówek, Rząśnik, Stary Lubotyń, Stary Turobin, Sulęcín Szlachecki, Sulęcín Włóściański, Świerże, Turobin-Brzozowa, Żochowo i Żyłowo.

Rysunek 1. Położenie gminy Stary Lubotyń na tle województwa mazowieckiego i powiatu ostrowskiego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://gminy.pl/>

Gmina Stary Lubotyń sąsiaduje z:

- gminą wiejską Czerwin, powiat ostrołęcki, województwo mazowieckie,
- gminą wiejską Śniadowo, powiat łomżyński, województwo podlaskie,
- gminą wiejską Szumowo, powiat zambrowski, województwo podlaskie,
- gminą wiejską Ostrów Mazowiecka, powiat ostrowski, województwo mazowieckie.

Według podziału fizycznogeograficznego Polski, obszar gminy Stary Lubotyń położony jest na terytorium jednego makroregionu fizyczno-geograficznego tj. Niziny Północnomazowieckiej, w obszarze, której odznaczają się mniejsze jednostki – mezoregiony. Do mezoregionów położonych na terenie gminy należy Międzyrzecze Łomżyńskie.

Tabela 1. Położenie gminy Stary Lubotyń wg regionalizacji fizycznogeograficznej Polski

Gmina Stary Lubotyń	
Megaregion	Pozaalpejska Europa Środkowa
Prowincja	Niż Środkowoeuropejski
Podprowincja	Niziny Środkowopolskie
Makroregion	Nizina Północnomazowiecka
Mezoregion	Międzyrzecze Łomżyńskie

Źródło: Opracowanie własne

Mezoregion Międzyrzecze Łomżyńskie - wysoczyzna morenowa pomiędzy dolinami Dolnej Narwi i Dolnego Bugu. Za jej wschodnią granicę przyjmuje się kemowo-morenowy wał o osi pionowej, zwany Czerwonym Borem, a właściwie jego wschodnie podnóże, które stanowi granicę Niziny Północnopodlaskiej. Wysoczyzna wzniesiona jest na wysokości 100-120 m n.p.m., a w najwyższym miejscu osiąga wysokości 225 m. Region graniczy z Doliną Dolnej Narwi, Kotliną Biebrzańską, Wysoczyzną Wysokomazowiecką i Doliną Dolnego Bugu¹.

2.2. Walory przyrodnicze gminy

Szata roślinna na terenie gminy jest zróżnicowana, co wiąże się z występowaniem blisko siebie terenów rolnych, leśnych oraz obszarów chronionych.

Dominujący udział w powierzchni gminy mają zbiorowiska roślin uprawnych i towarzyszących im chwastów. Najczęściej są one reprezentowane przez roślinność z klasy *Secalietea* (zb. segetalne towarzyszące uprawom roślin zbożowych i Inu). Występują tu rośliny jednoroczne i dwuletnie, przystosowane do zabiegów agrotechnicznych, pospolite takie jak m.in. kąkol polny, chaber bławatek, nawrot polny czy mak polny. Warte wspomnienia są również występujące na terenie gminy uprawy roślin ogrodniczych, którym towarzyszą zbiorowiska z klasy *Chenopodieta* (zb. jedno- i dwuletnich roślin towarzyszących uprawom rolno-ogrodniczym). Należą do nich rośliny takie jak m.in. mleczyk zwyczajny, jasnota purpurowa, stuliz lekarski czy chwastnica jednostronna.

Drugimi co do wielkości zajmowanego obszaru w gminie są zbiorowiska łąk i pastwisk. Są to zbiorowiska roślinne o charakterze półnaturalnym. Na terenach podmokłych i przywodnych, gdzie poziom wody gruntowej jest bardzo wysoki, tj. wynosi powyżej 0,5 m p.p.t., występuje roślinność z rzędu *Molinietalia* (łąki wilgotne). Ze względu jednak na ich niewielką przydatność w rolnictwie często są one zarastane przez łągi olszowe. W części południowej gminy, w okolicach miejscowości Rabędy, na terenie zagłębienia powytopiskowego, zlokalizowane są nieduże płyty zbiorowiska należące do klasy niskoturzycowych torfowisk niskich i przejściowych, natomiast w pradolinach rzek, na terenach nieco bardziej wyniesionych, gdzie zwierciadło wody gruntowej kształtuje się na poziomie od 0,5 do 2 m p.p.t., występują łąki z rzędu *Arrhenatheretalia* (łąki świeże).

Głównymi skupiskami lasów na terenie gminy są dwa duże kompleksy leśne – Puszcza Biała (położona w części południowo-wschodniej) i Czerwony Bór (położony w części północno-wschodniej). Oprócz nich występują również mniejsze kompleksy (głównie w części południowej gminy), obszary leśne porożrzucane między polami i łąkami oraz zadrzewienia liniowe wzdłuż cieków wodnych i dróg. Obecne tereny leśne należą głównie do siedlisk borowych. Większość zajmują siedliska kontynentalnego boru mieszanego, z wyjątkiem

---

¹ J. Kondracki, Geografia regionalna Polski, PWN, Warszawa 2009.

kompleksu leśnego pomiędzy miejscowościami Podbielko i Podbiele, który zajmują siedliska kontynentalnego boru świeżego i suchego. Dodatkowo wzdłuż cieków wodnych naturalnie występują siedliska łągow olszowych i roślinności bagiennej².

W lasach oraz w ich pobliżu, na terenie gminy spotkać możemy takie zwierzęta jak jelenie, dziki, sarny czy lisy. Z mniejszych ssaków występują m.in. wiewiórki, zające, kuny, jeże czy myszy. Zgodnie z Inwentaryzacją ornitologiczną gminy Lubotyń Stary, na jej terenie stwierdzono 82 gatunki łągowe ptaków oraz 1 gatunek prawdopodobnie łągowy (sieweczka obrożna). Z zaobserwowanych gatunków można wymienić m.in. bociana białego, bociana czarnego, trzmielojada, błotniaka stawowego, błotniaka łąkowego, derkacza, dzięcioła czarnego, dzięcioła średniego, gąsiorka, lelka kozodoja, lerka/skowronka borowego, ortolana, świergotka polnego czy żurawia. Ponadto w związku z rolniczym charakterem gminy, na jej obszarze wiejskim licznie występują zwierzęta hodowlane.

FORMY OCHRONY PRZYRODY

Formami ochrony przyrody w Polsce, w myśl ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody są: parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Na obszarze gminy Stary Lubotyń znajduje się jeden obszar chroniony, którym jest Obszar Natura 2000 Puszcza Biała (obszary ptasie, kod obszaru: PLB140007).

---

² Opracowanie Ekofizjograficzne Gminy Stary Lubotyń.

Rysunek 2. Obszary chronione na terenie gminy Stary Lubołyń

Legenda:

	☒ Pomniki Przyrody		☒ Obszary Chronionego Krajobrazu
	☒ Użytki Ekologiczne		☒ Zespoły Przyrodniczo-Krajobrazowe
	☒ Rezerваты		☒ Natura 2000 - obszary ptasie
	☒ Parki Krajobrazowe		☒ Natura 2000 - obszary siedliskowe
	☒ Parki Narodowe		☒ Stanowiska Dokumentacyjne

Źródło: <http://geoserwis.gdos.gov.pl/>

Puszcza Biała (Kod obszaru: PLB140007) – obszar specjalnej ochrony ptaków (dyrektywa ptasia), obejmuje on powierzchnię 83 779,74 ha. Został utworzony Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21.07.2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz.U. z 2004 r. nr 229 poz. 2313). Obszar pokryty jest w większości lasami iglastymi – sośninami. W niedużym stopniu znajdują się tutaj drzewostany dębowo-grabowe, olszowe i jesionowo-olszowe. Wzdłuż dolin rzecznych występują siedliska łąkowe i zaroślowe oraz dwa kompleksy stawów rybnych. Na obszarze ostoi stwierdzono występowanie co najmniej 29 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej oraz 13 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi. Obszar ten zasiedla w okresie lęgowym m.in. bocian czarny, kraska oraz lelek³.

³ <http://ine.eko.org.pl/>

KORYTARZE EKOLOGICZNE

Korytarz ekologiczny jest obszarem, który umożliwia migrację roślin, zwierząt lub grzybów. Tworzą go liniowe pasy lasów, terenów porośniętych krzewami lub trawami umożliwiające zwierzętom, roślinom i grzybom przemieszczanie się oraz dające schronienie i dostęp do pożywienia.

Na terenie Polski zostały wyznaczone dwa, główne międzynarodowe korytarze ekologiczne:

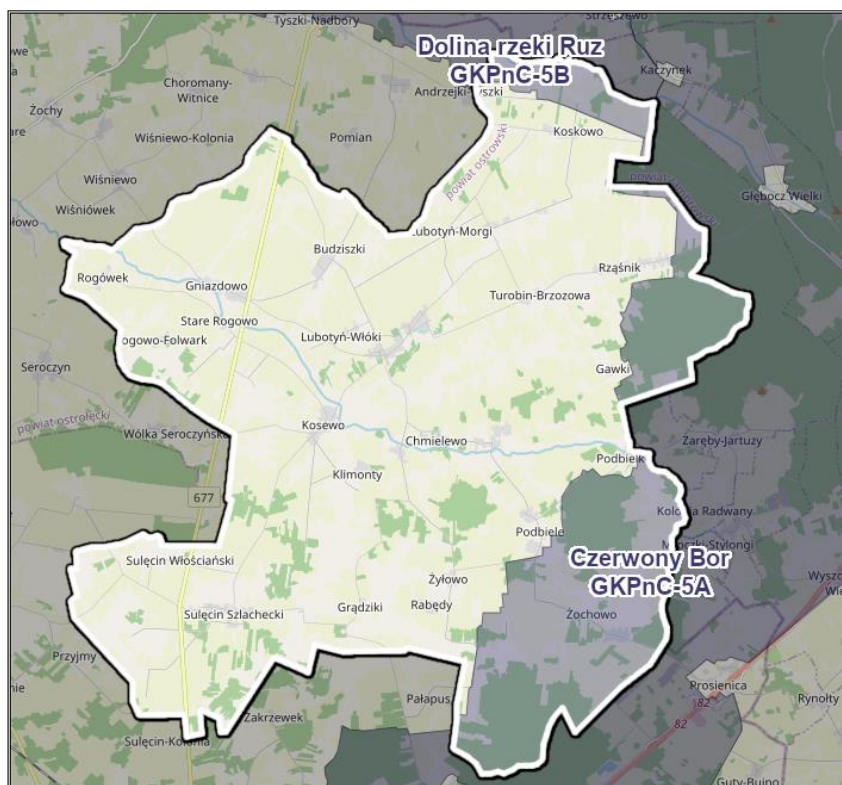
- Korytarz Północny (KPn) łączący Puszcę Augustowską na północnym wschodzie Polski (granica z Litwą) z Cedyńskim Parkiem Krajobrazowym na północnym zachodzie (granica z Niemcami),
- Korytarz Północno-Centralny (KPnC) łączący Puszcę Białowieską na wschodzie (granica z Białorusią) z Parkiem Narodowym Ujście Warty na zachodzie (granica z Niemcami).

Na obszarze gminy Stary Lubotyń, zlokalizowane są dwa korytarze ekologiczne:

- Czerwony Bor GKPnC-5A zajmujący wschodnią część gminy,
- Dolina rzeki Ruz GKPnC-5B zlokalizowana w części północnej gminy.

Powyższe korytarze należą do Krajowej sieci ekologicznej ECONET Polska, pełniąc funkcję międzynarodowych korytarzy ekologicznych.

Rysunek 3. Korytarze ekologiczne na terenie gminy Stary Lubotyń

Źródło: opracowanie własne na podstawie Map korytarzy ekologicznych w Polsce, <http://mapa.korytarze.pl/>

Na obszarze gminy występują również lokalne korytarze ekologiczne zlokalizowane głównie w okolicach dolin rzecznych i obniżeń terenu.

2.3. Jakość powietrza na terenie gminy

Powietrze atmosferyczne należy do najważniejszych chronionych komponentów środowiska przyrodniczego. W polskim prawie środowiskowym zakres i sposoby ochrony powietrza atmosferycznego są określone głównie w ustawie Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz.U. 2021 poz. 1973 ze zm.). Przepisy te dotyczą ochrony zasobów środowiska przyrodniczego, przeciwdziałania zanieczyszczeniom, wydawania pozwoleń, opłat i kar administracyjnych za wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza.

Potrzeba prawnej ochrony powietrza, jest skutkiem jego zanieczyszczenia, które w ustawie – Prawo ochrony środowiska zostało zdefiniowane następująco: „emisja, która może być szkodliwa dla zdrowia ludzi lub stanu środowiska, może powodować szkodę w dobrach materialnych, może pogarszać walory estetyczne środowiska lub może kolidować z innymi uzasadnionymi sposobami korzystania ze środowiska” (art. 3 pkt 49 u.p.o.ś.).

Postępująca urbanizacja przyczynia się do wzrostu liczby źródeł emisji zanieczyszczeń. Najczęściej stosowaną klasyfikacją źródeł emisji jest następujący podział:

- źródła punktowe (emisja punktowa) związane z energetycznym spalaniem paliw i procesami technologicznymi w zakładach przemysłowych,
- źródła liniowe (emisja liniowa) związane z komunikacją,
- źródła powierzchniowe (emisja powierzchniowa) niskiej emisji rozproszonej komunalno-bytowej i technologicznej.

Stan jakości powietrza w województwie mazowieckim jest co roku oceniany na podstawie pomiarów prowadzonych na stacjach automatycznych i manualnych oraz wyników modelowania matematycznego.

Poniżej zestawiono wyniki klasyfikacji poszczególnych zanieczyszczeń w powietrzu. Dla potrzeb badań substancje zostały podzielone na 2 grupy: ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ze względu na ochronę roślin.

Substancje oceniane ze względu na ochronę zdrowia ludzi: dwutlenek siarki (SO₂), dwutlenek azotu (NO₂), tlenek węgla (CO), benzen (C₆H₆), ozon troposferyczny (O₃), pył zawieszony PM₁₀, oraz zawarte w tym pyłe metale ciężkie (ołów, arsen, kadm, nikiel i benzo(a)piren), pył PM_{2,5}.

Substancje oceniane ze względu na ochronę roślin: dwutlenek siarki (SO₂), tlenki azotu (NO_x), ozon (O₃).

W wyniku klasyfikacji, w zależności od analizy stężeń w danej strefie, można wydzielić następujące klasy stref:

1. Dla substancji, dla których określone są poziomy dopuszczalne lub docelowe:

- **klasa A** – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych,
- **klasa C** – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne i poziomy docelowe.

Poziom dopuszczalny – oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony na podstawie wiedzy naukowej, w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie lub środowisko, jako całość, który powinien być osiągnięty w określonym terminie i po tym terminie nie powinien być przekraczany.

Poziom docelowy – oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie lub środowisko jako całość, który ma być osiągnięty tam, gdzie to możliwe w określonym czasie.

2. Dla substancji, dla których określone są poziomy celu długoterminowego:

- **klasa D1** – stężenie ozonu i współczynnik AOT40 nie przekraczają poziomu celu długoterminowego,
- **klasa D2** – stężenia ozonu i współczynnik AOT40 przekraczają poziom celu długoterminowego.

Poziom celu długoterminowego - oznacza poziom substancji w powietrzu, który należy osiągnąć w dłuższej perspektywie - z wyjątkiem przypadków, gdy nie jest to możliwe w drodze zastosowania proporcjonalnych środków - w celu zapewnienia skutecznej ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska.

3. Dla PM_{2,5}, dla którego określono poziom dopuszczalny dla fazy II:

- **klasa A1** – stężenia PM_{2,5} na terenie strefy nie przekraczają poziomu dopuszczalnego dla fazy II,
- **klasa C1** – stężenia PM_{2,5} przekraczają poziom dopuszczalny dla fazy II.

Poziom dopuszczalny faza II - poziom dopuszczalny określony dla fazy II jest to orientacyjna wartość dopuszczalna, która zostanie zweryfikowana przez Komisję Europejską w świetle dalszych informacji, w tym na temat skutków dla zdrowia i środowiska oraz wykonywalności technicznej. Od 1 stycznia 2020 r. poziom dopuszczalny dla fazy II do osiągnięcia to: 20 µg/m³.

W poniższych tabelach zestawiono wyniki klasyfikacji dla strefy mazowieckiej, w której znajduje się obszar gminy Stary Lubotyń.

Tabela 2. Wynikowe klasy strefy mazowieckiej dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej za rok 2020 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi

Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy													Symbol klasy wynikowej dla ozonu dla obszaru całej strefy
		Kryterium – poziom dopuszczalny									Kryterium – poziom docelowy				Kryterium - poziom celu długoterminowego
		SO ₂	NO ₂	PM10	PM2,5		Pb	C ₆ H ₆	CO	As	B(a)P	Cd	Ni	O ₃	
			Faza I	Faza II											
Strefa mazowiecka	PL1404	A	A	C	A	C1	A	A	A	A	C	A	A	A	D2

Źródło: GIOŚ, Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim za rok 2020

Tabela 3. Wynikowe klasy strefy mazowieckiej dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej za rok 2020 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin

Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy				Symbol klasy wynikowej dla ozonu dla obszaru całej strefy	
		Kryterium – poziom dopuszczalny				Kryterium - poziom docelowy	Kryterium - poziom celu długoterminowego
		SO ₂		NO _x			
Strefa mazowiecka	PL1404	A		A		A	D2

Źródło: GIOŚ, Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim za rok 2020

Roczna ocena jakości powietrza za rok 2020 r. w strefie mazowieckiej wykazała przekroczenia następujących standardów imisyjnych:

- dla zanieczyszczeń mających określone poziomy dopuszczalne (kryterium ochrona zdrowia) – pył PM10 (śr. 24-h);
- dla zanieczyszczeń mających określone poziomy dopuszczalne (II faza), (kryterium ochrona zdrowia) – pył PM2,5 (śr. roczna);
- dla zanieczyszczeń mających określone poziomy docelowe (kryterium ochrona zdrowia) – benzo(a)piren B(a)P (śr. roczna);
- dla zanieczyszczeń mających określone poziomy celu długoterminowego (kryterium ochrona zdrowia) – ozon O₃ (max 8-h); (kryterium ochrona roślin) - ozon O₃ (AOT40).

Dla pozostałych zanieczyszczeń standardy imisyjne na terenie strefy mazowieckiej były dotrzymane. W celu przywrócenia obowiązujących standardów należy podjąć działania na rzecz poprawy jakości powietrza we wskazanych obszarach, gdzie zostały przekroczone dopuszczalne wartości.

Zgodnie z danymi udostępnionymi przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Departament Monitoringu Środowiska w Warszawie, w ocenie jakości powietrza za 2020 rok na terenie gminy Stary Lubotyń nie stwierdzono przekroczeń poziomów dopuszczalnych i docelowych zanieczyszczeń, zarówno ze względu na ochronę zdrowia ludzi, jak i ze względu na ochronę roślin. Na obszarze tym nie jest zlokalizowana stacja monitoringu jakości powietrza.

W roku kalendarzowym 2020 na obszarze gminy Stary Lubotyń wystąpiły następujące wartości stężeń średniorocznych dla zanieczyszczeń powietrza:

- **Dwutlenek azotu** - nr CAS 10102-44-0: $S_a = 8 - 9 \mu\text{g}/\text{m}^3$,
- **Dwutlenek siarki** - nr CAS 7446-09-5*: $S_a = 1 - 2 \mu\text{g}/\text{m}^3$,
- **Pył zawieszony PM10**: $S_a = 15 - 16 \mu\text{g}/\text{m}^3$,
- **Pył zawieszony PM2,5**: $S_a = 11 - 12 \mu\text{g}/\text{m}^3$,
- **Benzen** - nr CAS 71-43-2: $S_a = 0,5 \mu\text{g}/\text{m}^3$,
- **Ołów** - nr CAS 7439-92-1**: $S_a = 0,005 \mu\text{g}/\text{m}^3$
- **Benzo(a)piren** - nr CAS 50-32-8***: $S_a = 0,4 - 0,9 \text{ ng}/\text{m}^3$.⁴

*Poziom dopuszczalny dla SO₂ jest określony dla potrzeb oceny jedynie wartości średniorocznych pod kątem ochrony roślin, co oznacza, że norma ta nie dotyczy stref będących aglomeracjami lub miastami powyżej 100 tys. mieszkańców.

** Stężenie oznaczone jako suma metalu i jego związków w pyłe zawieszonym PM10.

⁴ Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Departament Monitoringu Środowiska w Warszawie. W przypadku określania tła substancji dla obszaru gminy podano zakres średniorocznych wartości stężeń (minimalna i maksymalna) dla każdej wnioskowanej substancji, jeżeli stężenia te różnią się w obrębie gminy.

*** Stężenie w pyłe zawieszonym PM10. Dla benzo(a)pirenu w pyłe PM10 nie został w polskim prawie określony poziom dopuszczalny. Oceny zanieczyszczenia powietrza benzo(a)pirenem dokonuje się w oparciu o poziom docelowy, który jest wartością średnioroczną.

Obecnie brak jest danych dotyczących jakości powietrza na terenie gminy oraz województwa mazowieckiego za 2021 r. Informacje o tle substancji w powietrzu, przygotowane na podstawie wyników rocznej oceny jakości powietrza za 2021 rok, będą udostępniane przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska po wykonaniu oceny tj. od maja 2022 r.

2.4. Poziom hałasu na terenie gminy

Hałas w środowisku to wszelkiego rodzaju niepożądane, nieprzyjemne i uciążliwe dźwięki w danym miejscu i czasie o częstotliwościach w zakresie 16 – 16 000 Hz. Hałas jest zanieczyszczeniem środowiska przyrodniczego charakteryzującym się różnorodnością źródeł i powszechnością występowania.

HAŁAS PRZEMYSŁOWY

Dominującymi źródłami hałasu przemysłowego są: instalacje wentylacji ogólnej, odpylania i odwiórowania, sprężarki, chłodnie, maszyny tartaczne, maszyny stolarskie, maszyny do plastycznej obróbki metalu, maszyny budowlane, wężły betoniarskie, sieczkarnie, specjalistyczne linie technologiczne, transport wewnątrzzakładowy oraz urządzenia nagłaśniające.

HAŁAS KOMUNIKACYJNY

Największa uciążliwość hałasu obserwowana jest na obszarach położonych wzdłuż szlaków komunikacyjnych. Należy się spodziewać, że w najbliższych latach natężenie ruchu kołowego (w tym maszyn rolniczych) będzie wzrastać, co przyczyni się do zwiększenia natężenia hałasu w sąsiedztwie tych szlaków. Hałas dokuczliwy jest też dla wszelkich zabudowań usytuowanych przy szlakach komunikacyjnych i osób w nich mieszkających. Uciążliwość hałasu może być pośrednio zmniejszana poprzez realizację inwestycji z zakresu przebudowy czy modernizacji dróg, a także poprzez tworzenie wzdłuż tras o wysokim natężeniu ruchu pasów zieleni izolacyjnej.

Głównym źródłem emisji hałasu komunikacyjnego do środowiska na terenie gminy jest ruch na drodze wojewódzkiej nr 677. Emisja hałasu powinna zostać ograniczona dzięki zaprojektowaniu ekranów akustycznych na terenach podlegających ochronie akustycznej, a także tworzenie wzdłuż trasy o wysokim natężeniu ruchu pasów zieleni izolacyjnej.

BADANIA NATĘŻENIA HAŁASU

Zgodnie z danymi udostępnionymi przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Departament Monitoringu Środowiska w Warszawie na terenie gminy Stary Lubotyń w 2020 r. nie prowadzono pomiarów hałasu w środowisku. Dane za rok 2021 będą dostępne w II kwartale 2022 r.

2.5. Natężenia pól elektromagnetycznych na terenie gminy

W aktualnym stanie prawnym można wyróżnić promieniowanie:

- jonizujące, powstające w wyniku użytkowania substancji promieniotwórczych w energetyce jądrowej, ochronie zdrowia, przemyśle, badaniach naukowych, przed którym ochrona unormowana jest w ustawie z 29 listopada 2000 r. – Prawo atomowe (Dz.U. 2021 poz. 1941),
- niejonizujące promieniowanie elektromagnetyczne, związane ze zmianami pola elektromagnetycznego wytwarzanego przez źródła energetyczne i radiokomunikacyjne, przed którym ochronę reguluje ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2021 poz. 1973 ze zm.) w dziale VI pod nazwą „Ochrona przed polami elektromagnetycznymi”.

Niejonizujące promieniowanie elektromagnetyczne w postaci pól elektromagnetycznych (PEM) zawsze występowało w środowisku naturalnym. Pochodzi ono od naturalnych źródeł, jakimi są np.: Słońce, Ziemia, zjawiska atmosferyczne. Natomiast sztuczne pola elektromagnetyczne zaczęły pojawiać się w środowisku ponad sto lat temu i były związane z techniczną działalnością człowieka.

Zgodnie z art. 3 pkt 18 u.p.o.ś przez pola elektromagnetyczne rozumie się pole elektryczne, magnetyczne oraz elektromagnetyczne o częstotliwościach od 0 Hz do 300 GHz.

Promieniowanie niejonizujące uważa się obecnie za jedno z poważniejszych zanieczyszczeń środowiska. Pole elektromagnetyczne wytwarzane przez silne źródło niekorzystnie zmienia warunki bytowania człowieka, wpływa na przebieg procesów życiowych. Może powodować wystąpienie zaburzeń funkcji ośrodkowego układu nerwowego, układów: rozrodczego, hormonalnego, krwionośnego oraz narządów słuchu i wzroku. Obecnie prowadzone są także badania nad wpływem promieniowania elektromagnetycznego na powstawanie nowotworów u człowieka.

BADANIA PEM

Na podstawie danych udostępnionych przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Departament Monitoringu Środowiska w Warszawie, na terenie gminy Stary Lubotyń w latach 2020-2021 nie prowadzono pomiarów pól elektromagnetycznych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

2.6. Jakość wód powierzchniowych i podziemnych na terenie gminy

WODY POWIERZCHNIOWE

Gmina Stary Lubotyń pod względem hydrograficznym należy do regionu wodnego środkowej Wisły wchodzącego w skład obszaru dorzecza Wisły. Wody powierzchniowe na jej terenie zajmują obszar 12 ha, co stanowi 0,11% ogólnej powierzchni. Główną rzeką przepływającą przez analizowany obszar jest rzeka Orz. Na obszarze gminy nie występują wody zaliczane do głównych jezior. Znajdują się za to mniejsze jeziora, zbiorniki, stawy, rzeki, kanały i strumienie.

Na terenie gminy Stary Lubotyń zlokalizowane są następujące jednolite części wód powierzchniowych (JCWP):

- RW2000172651654 – Ruż od źródeł do dopływu spod Dąbek,
- RW200017265652 - Orz od źródeł do dopływu z Wiśniewa z dopływem z Wiśniewa.

Powyższe JCWP zostały określone jako cieki naturalne o typie abiotycznym 17 (potok nizinny piaszczysty).

W ramach PMŚ, badania monitoringowe jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) przeprowadzono w 2020 r. w następujących punktach pomiarowo-kontrolnych: Ruż - Kleczkowo, Orz – Sokołowo.

Wykaz punktów pomiarowych poszczególnych JCWP pobrano z zestawienia zawierającego wyniki badań JCWP opublikowanego w ramach „Monitoringu wód powierzchniowych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska” prowadzonego przez GIOŚ. Punkty pomiarowe wód powierzchniowych znajdują się poza granicami administracyjnymi gminy Stary Lubotyń, lecz wyniki jakości wód pobranych z tych punktów dotyczą JCWP przepływających przez obszar gminy.

Ocenę stanu wód powierzchniowych JCWP, w obszarze których leży gmina Stary Lubotyń, wykonaną na podstawie rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 czerwca 2021 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U. z 2021 r., poz. 1475) przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 4. Wyniki oceny badanych w ostatnich latach jednolitych części wód powierzchniowych zlokalizowanych na obszarze gminy Stary Lubotyń

Nazwa ocenianej JCWP	Kod JCWP	Typ monitoringu	Klasyfikacja wskaźników i elementów jakości wód				STAN / POTENCJAŁ EKOLOGICZNY (Rok ostatnich badań)	STAN CHEMICZNY (Rok ostatnich badań)	OCENA STANU JCWP (Rok ostatnich badań)
			Klasa elementów biologicznych (Rok ostatnich badań)	Klasa elementów hydromorfologicznych (Rok ostatnich badań)	Klasa elementów fizykochemicznych (grupy 3.1-3.5) (Rok ostatnich badań)	Klasa elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne (3.6) (Rok ostatnich badań)			
Ruż od źródeł do dopływu spod Dąbek	RW200017265165	MO	-	-	-	-	.*	.*	.*
Orz od źródeł do dopływu z Wiśniewa z dopływem z Wiśniewa	RW200017265652	MD, MO, MD/MO	5 (2020)	-	>2 (2020)	2 (2020)	.*	.*	.*

* W roku 2020 nie została dokonana klasyfikacja i ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a wyłącznie klasyfikacja wskaźników jakości wód, zgodnie z § 14 i § 15

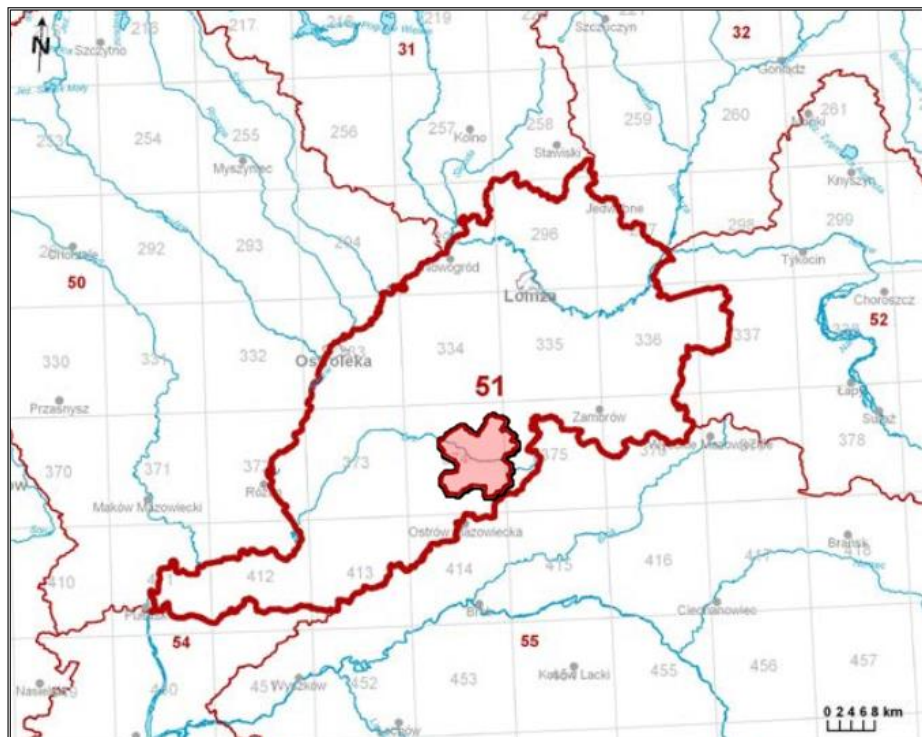
Źródło: GIOŚ, Monitoring wód powierzchniowych

W 2020 roku wykonano klasyfikację badanych wskaźników jakości jednolitej części wód powierzchniowych i elementów: biologicznych, hydromorfologicznych i fizykochemicznych, bez klasyfikacji stanu / potencjału ekologicznego, stanu chemicznego i oceny stanu JCWP. Klasyfikację wykonano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 11 października 2019 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. 2019, poz. 2149). Zgodnie z danymi udostępnionymi przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Departament Monitoringu Środowiska w Warszawie, w klasyfikacji poszczególnych elementów jakości obowiązuje zasada „najgorszy decyduje”.

WODY PODZIEMNE

Według podziału Polski na 172 JCWPd, teren gminy Stary Lubotyń leży na obszarze jednej jednolitej części wód podziemnych. Jest to JCWPd nr 51 (PLGW200051).

Rysunek 4. Położenie gminy Stary Lubotyń na tle JCWPd nr 51

Źródło: opracowanie własne na podstawie portalu Geoportal, <http://mapy.geoportal.gov.pl/>

PLGW200051 – Struktura jednostki złożona jest z pięciu poziomów wodonośnych (Q1, Q2, Q3, Q4 oraz Pg–Ng) rozdzielonych utworami trudnoprzepuszczalnymi. Poziom przypowierzchniowy Q1 jest praktycznie nieizolowany od powierzchni terenu, co umożliwia jego infiltracyjne zasilanie. Poziom wodonośny Q2 na przeważającej części obszaru jest izolowany od powierzchni terenu pakietem glin zwałowych. Jego zasilanie odbywa się na drodze przesączania się wód przez utwory trudnoprzepuszczalne. Możliwe jest również zasilanie przez okna hydrogeologiczne z poziomu Q1. Poziom wodonośny Q3 jest izolowany od powierzchni terenu. Jego zasilanie zachodzi na drodze przesączania się wód przez utwory trudnoprzepuszczalne oraz przez okna hydrogeologiczne z poziomu Q2. Poziom Q4 jest całkowicie izolowany od powierzchni terenu. Jego zasilanie zachodzi na drodze przesączania się wód przez utwory trudnoprzepuszczalne. Natomiast poziom wodonośny Pg–Ng jest zasilany przez przesączanie się wód z piętra czwartorzędowego oraz infiltrację wód opadowych na wychodniach piasków miocenu, oligocenu i eocenu poza obszarem jednostki⁵.

Na terenie gminy Stary Lubotyń nie są zlokalizowane punkty sieci obserwacyjnej monitoringu wód podziemnych. Ponadto w latach 2020-2021 Państwowy Instytut Geologiczny –

⁵ Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy

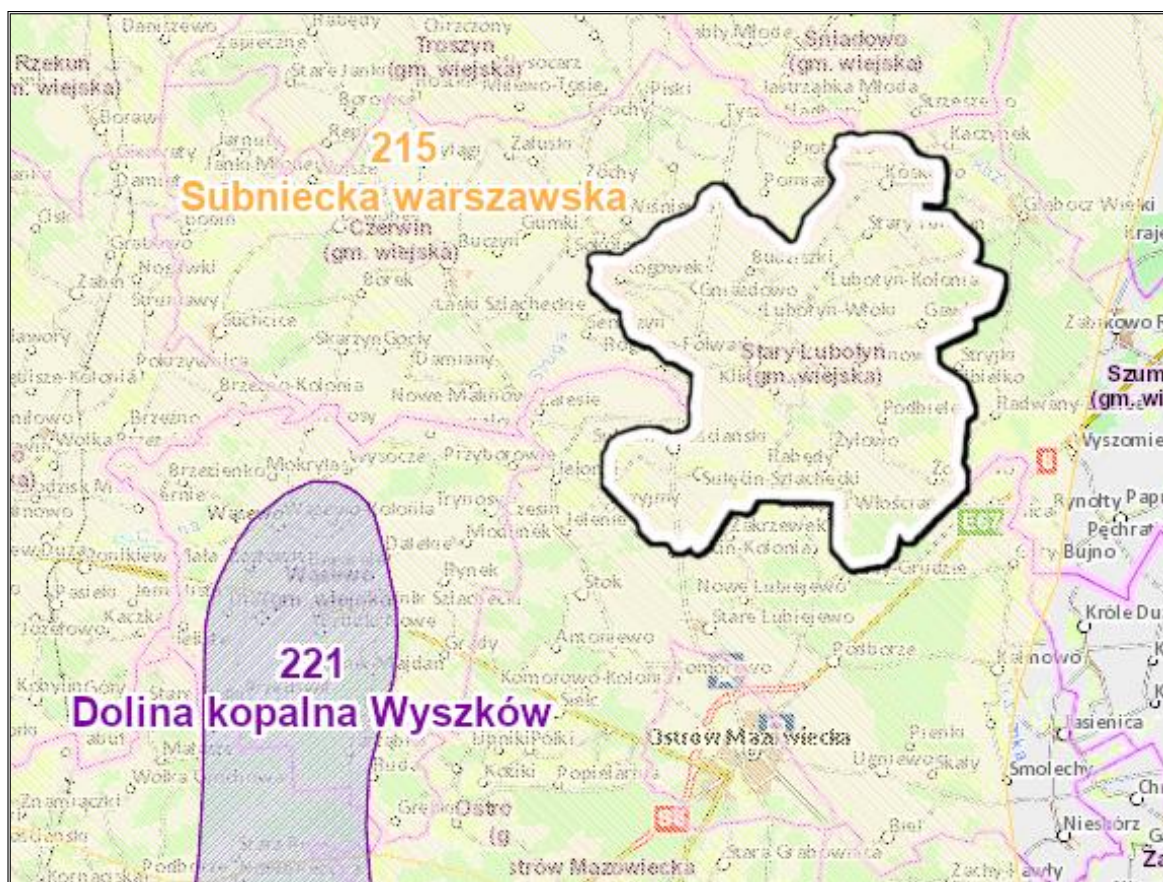
Państwowy Instytut Badawczy, na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska nie prowadził monitoringu operacyjnego stanu chemicznego JCWPd nr 51.

GŁÓWNY ZBIORNIK WÓD PODZIEMNYCH

Najbliższym udokumentowanym Głównym Zbiornikiem Wód Podziemnych (GZWP) jest, znajdujący się w odległości około 8 km na południowy zachód od granic gminy zbiornik Dolina kopalna Wyszaków (nr 221). Jego powierzchnia wynosi 369,00 km² a szacunkowe zasoby dyspozycyjne 10 387 m³/d. Położony jest on na głębokości od 0 do 90 m p.p.t. Wody poziomu zbiornikowego są dobrej jakości (klasa II) i wymagają prostego uzdatniania przed przeznaczeniem do zaopatrzenia ludności. Podwyższone stężenia żelaza i manganu są wynikiem naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych, a wartości pozostałych parametrów nie wskazują na wpływ czynników antropogenicznych⁶.

Ponadto, cały obszar gminy znajduje się w obszarze nieudokumentowanego zbiornika wód podziemnych, którym jest Subniecka warszawska (nr 215), o powierzchni 51 000 km².

Rysunek 5. Położenie gminy Stary Lubotyń na tle Głównych Zbiorników Wód Podziemnych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://geologia.pgi.gov.pl/>

⁶ Informator PSH, Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce, PIG-PIB, Warszawa 2017

3. Stopień realizacji programu ochrony środowiska w latach 2020-2021

Ze względu na brak przygotowanych przez Ministerstwo Środowiska wytycznych w zakresie struktury raportu z realizacji Program Ochrony Środowiska, zastosowana metodyka sporządzenia niniejszego Raportu wynika z „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Stary Lubotyń na lata 2020-2023 z perspektywą do roku 2027” i ujętych w nim zadań.

W tabelach poniżej przedstawione zostały informacje na temat zadań przyjętych do realizacji w latach 2020-2021 w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Stary Lubotyń na lata 2020-2023 z perspektywą do roku 2027”.

Każda z tabel prezentuje realizację zadań dla każdego z następujących obszarów interwencji:

- ochrona klimatu i jakości powietrza,
- zagrożenia hałasem,
- pola elektromagnetyczne,
- gospodarowanie wodami,
- gospodarka wodno-ściekowa,
- zasoby geologiczne,
- gleby,
- gospodarka opadami i zapobieganie powstawaniu odpadów,
- zasoby przyrodnicze,
- zagrożenia poważnymi awariami.

Tabela 5. Stopień realizacji zadań w latach 2020-2021

Zadanie ujęte w Programie	Podmiot odpowiedzialny wskazany w Programie	Czy zadanie zostało zrealizowane? (TAK/ NIE)	Powód braku realizacji zadania	Termin realizacji	Zakres zrealizowany w 2020 r. wraz z kosztami realizacji	Zakres zrealizowany w 2021 r. wraz z kosztami realizacji
OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA						
Budowa odnawialnych źródeł energii na terenie gminy	Gmina Stary Lubotyń	NIE	Nie pozyskanie zewnętrznych źródeł finansowania	2023-2027	-	-
Gazyfikacja gminy	Gmina Stary Lubotyń, Spółka Gazownicza	TAK	-	do 2025 r.	Budowa stacji regazyfikacji LNG przez Polską Spółkę Gazowniczą. PSG przystąpiła do budowy sieci gazowej na terenie Starego Lubotyńia ⁷	Zadanie realizowane przez Polską Spółkę Gazowniczą
Wymiana źródeł ciepła na terenie gminy	Gmina Stary Lubotyń	TAK	-	2021 r.	-	Wymiana źródła ciepła w budynkach użyteczności publicznej: szkoła, ośrodek zdrowia, urząd gminy. (440 000,00 zł)
Budowa ścieżek rowerowych	Gmina Stary Lubotyń	NIE	Brak możliwości budowy ścieżek rowerowych przy drogach ze względu na nie wyznaczenie ich w MPZP	Zadanie planowane na lata następne	-	-
ZAGROŻENIA HAŁASEM						
Przebudowa i modernizacja dróg gminnych	Gmina Stary Lubotyń	TAK	-	2020-2021	Przebudowa dróg gminnych w miejscowości	Przebudowa dróg gminnych w miejscowości Sulęcín

⁷ <https://www.lubotyn.pl/ruszyly-roboty-przy-gazociagu/>

Zadanie ujęte w Programie	Podmiot odpowiedzialny wskazany w Programie	Czy zadanie zostało zrealizowane? (TAK/ NIE)	Powód braku realizacji zadania	Termin realizacji	Zakres zrealizowany w 2020 r. wraz z kosztami realizacji	Zakres zrealizowany w 2021 r. wraz z kosztami realizacji
					Sulęcín Włociański i Koskowo (464 946,40 zł) Remont drogi gminnej Rabędy Pałapus (158 548,25 zł)	Włociański, Koskowo, Podbiele, Klimonty (783 381,48 zł)
POLA ELEKTROMAGNETYCZNE						
Wprowadzenie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów poświęconych ochronie przed polami elektromagnetycznymi z wyznaczeniem stref ograniczonego użytkowania m.in. wokół urządzeń elektroenergetycznych, radiokomunikacyjnych, radiolokacyjnych, gdzie jest rejestrowane przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych	Gmina Stary Lubotyń	NIE	Brak terenów w MPZ przeznaczonych pod tego typu inwestycje	-	-	-
GOSPODAROWNIE WODAMI						
Budowa Stacji Uzdatniania Wody w miejscowości Podbiele	Gmina Stary Lubotyń	TAK	-	do 30 sierpnia 2022 r.	-	Wykonanie studni (723 532,50 zł)
GODPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA						
Budowa laguny osadowej przy oczyszczalni ścieków w miejscowości Lubotyń Włóki	Gmina Stary Lubotyń	TAK	-	2021	-	Budowa laguny osadowej (705 531,60 zł)
Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z oczyszczalnią ścieków w miejscowości Żochowo	Gmina Stary Lubotyń	NIE	Planowana realizacja w roku 2022	2022	-	-

Zadanie ujęte w Programie	Podmiot odpowiedzialny wskazany w Programie	Czy zadanie zostało zrealizowane? (TAK/ NIE)	Powód braku realizacji zadania	Termin realizacji	Zakres zrealizowany w 2020 r. wraz z kosztami realizacji	Zakres zrealizowany w 2021 r. wraz z kosztami realizacji
Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości: Lubotyń – Kolonia, Turobin – Brzozowa, Rząśnik, Świerże, Chmielewo, Gumowo, Podbiele, Podbielko	Gmina Stary Lubotyń	NIE	Planowana realizacja w latach 2024-2025	2024-2025	-	-
ZASOBY GEOLOGICZNE						
Ochrona zasobów złóż kopalin poprzez uwzględnienie ich w dokumentach planistycznych	Gmina Stary Lubotyń	TAK	-	2020-2021	W MPZP wyznaczono tereny w których potwierdzono wystąpienie złóż kopalin	
GLEBY						
Zapobieganie zanieczyszczeniom gleb, zwłaszcza środkami ochrony roślin i metalami ciężkimi poprzez akcje informacyjno - edukacyjne	Gmina Stary Lubotyń	TAK	-	2020-2021	Co roku przeprowadzana jest kampania informacyjno-edukacyjna w zakresie zapobiegania zanieczyszczeniom gleb, zwłaszcza środkami ochrony roślin i metalami ciężkimi	
GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW						
Realizacja programu usuwania z budynków pokryć dachowych i ściennych zawierających azbest	Gmina Stary Lubotyń	TAK	-	do 2032 r.	Usunięcie azbestu z terenu gminy Stary Lubotyń w 2020 r. w ilości 163,8 Mg (70 761,60 zł)	Usunięcie azbestu z terenu gminy Stary Lubotyń w 2021 r. w ilości 139,59 Mg (60 001,37)
ZASOBY PRZYRODNICZE						
Prowadzenie działań edukacyjnych mających na celu podnoszenie świadomości w zakresie prawnych i przyrodniczych podstaw funkcjonowania obszarów chronionych oraz w zakresie ochrony dziedzictwa ekologicznego	Gmina Stary Lubotyń	TAK	-	2020-2021	Działania edukacyjne mające na celu podnoszenie świadomości w zakresie prawnych i przyrodniczych podstaw funkcjonowania obszarów chronionych oraz w zakresie ochrony dziedzictwa ekologicznego	
ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI						

Zadanie ujęte w Programie	Podmiot odpowiedzialny wskazany w Programie	Czy zadanie zostało zrealizowane? (TAK/ NIE)	Powód braku realizacji zadania	Termin realizacji	Zakres zrealizowany w 2020 r. wraz z kosztami realizacji	Zakres zrealizowany w 2021 r. wraz z kosztami realizacji
Dofinansowanie jednostek ratowniczych w zakresie zakupu sprzętu i materiałów do prowadzenia akcji ratowniczych	Gmina Stary Lubotyń	TAK	-	2020-2021	Zakupu sprzętu i materiałów do prowadzenia akcji ratowniczych (95 638,01 zł)	zakupu sprzętu i materiałów do prowadzenia akcji ratowniczych (122 464,96 zł)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Starym Lubotynie, Raport o stanie Gminy Stary Lubotyń za 2020 r.

Ponadto zgodnie z Raportem o stanie Gminy Stary Lubotyń za 2020 r. w latach 2019-2020 wdrażano Program Usuwania Folia Rolniczych, w ramach którego odebrano z terenu gminy 296 ton rolnych folii, siatki, sznurka i worków typu Big-Bag. Koszt realizacji zadania wyniósł 148 000,00 zł, który w 100% został sfinansowany w ramach dotacji z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie. W 2020 roku Gmina Stary Lubotyń dokonała również inwentaryzacji źródeł ciepła na terenie gminy. Koszt inwentaryzacji wyniósł 25 000,00 zł oraz w 100% został sfinansowany w ramach dotacji z Samorządu Województwa Mazowieckiego. Realizowana jest również w sposób ciągły termomodernizacja komunalnych budynków mieszkalnych. Na koniec 2020 roku, 5 z 8 budynków komunalnych zostało poddanych termomodernizacji i gruntownemu remontowi.

4. Ocena realizacji programu ochrony środowiska w okresie od 2020 do 2021

Na podstawie zgromadzonych i przedstawione w rozdziale 3 niniejszego Raportu informacji na temat zadań przyjętych do realizacji w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Stary Lubotyń na lata 2020-2023 z perspektywą do roku 2027”, stwierdzić należy, że realizacja założeń dokumentów przebiega prawidłowo, a co za tym idzie, działania przyczyniają się do poprawy stanu środowiska na terenie gminy. Raport obejmuje pierwsze dwa lata realizacji Programu, w związku z czym, nie wszystkie założone zadania zostały jeszcze zrealizowane.

Podsumowanie wykonania zadań w ramach „Programu Ochrony dla Gminy Stary Lubotyń na lata 2020-2023 z perspektywą do roku 2027, za lata 2020-2021”.

Obszar interwencji 1: Ochrona klimatu i jakości powietrza

Zgodnie z danymi udostępnionymi przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Departament Monitoringu Środowiska w Warszawie w ocenie jakości powietrza za 2020 rok na terenie gminy Stary Lubotyń nie stwierdzono przekroczeń poziomów dopuszczalnych i docelowych zanieczyszczeń, zarówno ze względu na ochronę zdrowia ludzi, jak i ze względu na ochronę roślin. Na obszarze tym nie jest zlokalizowana stacja monitoringu jakości powietrza. Obecnie brak jest danych dotyczących jakości powietrza za 2021 r.

W ramach gazyfikacji gminy Stary Lubotyń, Polska Spółka Gazownicza (PSG) w 2020 roku wybudowała na terenie gminy stację regazyfikacji LNG. PSG przystąpiła również do budowy sieci gazowej na terenie Starego Lubotynia.

Ponadto w celu poprawy jakości powietrza atmosferycznego na obszarze gminy w 2021 roku wymieniono źródła ciepła w budynkach użyteczności publicznej, takich jak szkoła, ośrodek zdrowia, Urząd Gminy. Realizowana jest również w sposób ciągły termomodernizacja komunalnych budynków mieszkalnych zlokalizowanych na terenie gminy. Na koniec 2020 roku, 5 z 8 budynków komunalnych zostało poddanych termomodernizacji oraz gruntownemu remontowi.

Na podstawie uchwały nr XXVII/162/21 Rady Gminy Stary Lubotyń z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie uchwalenia „Regulaminu udzielania dotacji celowej z budżetu gminy na dofinansowanie wymiany źródeł ciepła, w celu ograniczenia niskiej emisji na terenie Gminy Stary Lubotyń” w 2021 roku udzielono dotacje z budżetu Gminy na wymianę i modernizację indywidualnych instalacji ogrzewania budynków mieszkalnych. Ponadto z Programu „Czyste Powietrze” w latach 2020-2021 mieszkańcy gminy mogli otrzymać dotacje na wymianę kotłów węglowych, termomodernizację budynków oraz instalację Odnawialnych Źródeł Energii (instalacje fotowoltaiczne, kolektory słoneczne).

Zadania te w znacznym stopniu przyczyniły się do poprawy jakości powietrza na terenie gminy poprzez ograniczenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery.

Obszar interwencji 2: Zagrożenia hałasem

Na terenie gminy Stary Lubotyń w 2020 r. nie prowadzono pomiarów hałasu w środowisku. Dane za rok 2021 będą dostępne w II kwartale 2022 r. W ramach ograniczenia uciążliwości hałasu na terenie gminy przebudowano oraz zmodernizowano kilka odcinków dróg gminnych. Działania te wpłynęły na zmniejszenie uciążliwości systemu komunikacyjnego i poprawę jakości dróg. Dzięki poprawie stanu technicznego dróg oraz dzięki odciążeniu ruchu samochodowego zwiększyła się płynność ruchu, oraz ograniczona została emisja hałasu.

Obszar interwencji 3: Pola elektromagnetyczne

Na obszarze gminy Stary Lubotyń w latach 2020-2021 nie prowadzono pomiarów pól elektromagnetycznych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

W Miejscowych Planach Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Stary Lubotyń nie występują tereny pod inwestycje wymagające ochrony przed polami elektromagnetycznymi oraz wyznaczenia stref ograniczonego użytkowania m.in. wokół urządzeń elektroenergetycznych, radiokomunikacyjnych, radiolokacyjnych.

Obszar interwencji 4: Gospodarowanie wodami

Ocena stanu wód powierzchniowych gminy Stary Lubotyń, dla których określono ocenę stanu Jednolitych Części Wód Powierzchniowych, wykazała, że wody te odznaczają się złym stanem. Nie prowadzono natomiast w latach 2020-2021 monitoringu operacyjnego stanu chemicznego wód podziemnych, na obszarze których usytuowana jest gmina (JCWPd nr 51).

W celu zachowania dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych na terenie gminy wybudowano Stację Uzdatniania Wody w miejscowości Podbiele. Przedsięwzięcie zostało dofinansowane z samorządu województwa mazowieckiego w ramach programu PROW 2014-2020 w ramach zadania pn. „Poprawa gospodarki wodno-ściekowej w Gminie Stary Lubotyń” oraz z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych.

Obszar interwencji 5: Gospodarka wodno-ściekowa

W ramach prowadzenia racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej w latach 2020-2021 na terenie gminy Stary Lubotyń wybudowano lagune osadową przy oczyszczalni ścieków w miejscowości Lubotyń Włoki. Nowobudowana laguna osadowa stanowi integralną część gminnej oczyszczalni ścieków oraz służy do biologicznego rozkładu osadu powstającego w procesie oczyszczania ścieków komunalnych. Dzięki zastosowaniu nowoczesnych

rozwiązań technologicznych laguna jest w pełni bezpieczna dla środowiska naturalnego⁸. Inwestycja została dofinansowana z samorządu województwa mazowieckiego w ramach programu PROW 2014-2020 oraz z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych.

Zadanie to poprawiło efektywność funkcjonowania gminnego systemu unieszkodliwiania ścieków bytowych, co ma pozytywne oddziaływanie na stan jakości wód i podniesienie poziomu życia mieszkańców oraz bezpieczeństwo sanitarne gminy.

Obszar interwencji 6: Zasoby geologiczne

W ramach obszaru interwencji związanego z zasobami geologicznymi na terenie gminy Stary Lubotyń w latach 2020-2021, w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wyznaczono tereny, w których potwierdzono wystąpienie złóż kopalin.

Zadanie to wpływa na ochronę zasobów złóż kopalin zlokalizowanych w granicach administracyjnych gminy Stary Lubotyń.

Obszar interwencji 7: Gleby

W ramach obszaru interwencji związanego z glebami, na terenie gminy corocznie, w latach 2020-2021 prowadzono kampanie informacyjno-edukacyjne o tematyce związanej z zapobieganiem zanieczyszczeniom gleb, zwłaszcza środkami ochrony roślin i metalami ciężkimi.

Kampanie te przyczyniły się do ochrony zasobów glebowych gminy przed degradacją chemiczną i fizyczną spowodowaną nieodpowiednim stosowaniem i przechowywaniem środków ochrony roślin.

Obszar interwencji 8: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

W latach 2020-2021 wdrożono działania z zakresu usuwania azbestu i wyrobów azbestowych z terenu gminy Stary Lubotyń. W 2020 r. usunięto i zagospodarowano 163,8 Mg wyrobów azbestowych, natomiast w 2021 r. 139,59 Mg wyrobów azbestowych.

Ponadto w analizowanym okresie wdrażano Program Usuwania Foli Rolniczych, w ramach którego odebrano z terenu gminy 296 ton rolnych folii, siatki, sznurka i worków typu Big-Bag. Koszt realizacji zadania w 100% został sfinansowany w ramach dotacji z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie.

Działania te przyczyniły się do ograniczenia ilości wyrobów zawierających azbest na terenie gminy oraz do zwiększenia stopnia odpowiedniego zagospodarowania odpadów rolniczych.

---

⁸ <https://www.lubotyń.pl/modernizacja-gminnej-oczyszczalni-sciekow/>

Obszar interwencji 9: Zasoby przyrodnicze

W latach 2020-2021 przeprowadzono działania edukacyjne mające na celu podnoszenie świadomości w zakresie prawnych i przyrodniczych podstaw funkcjonowania obszarów chronionych oraz w ramach ochrony dziedzictwa ekologicznego gminy. Działania te przyczyniają się do zachowania zasobów przyrodniczych oraz utrzymania istniejących form ochrony przyrody na tutejszym obszarze.

Obszar interwencji 10: Zagrożenia poważnymi awariami

W ramach zapobiegania skutkom poważnych awarii i zagrożeniom naturalnym na terenie gminy Stary Lubotyń w latach 2020-2021 zrealizowano zadania z zakresu doposażania lokalnych jednostek ratowniczych w sprzęt i materiały do prowadzenia akcji ratowniczych. Zadania te miały na celu zapobieganie poważnym awariom oraz eliminację i minimalizację skutków w razie ich wystąpienia.

5. Spis tabel i rysunków

Tabela 1. Położenie gminy Stary Lubotyń wg regionalizacji fizycznogeograficznej Polski	5
Tabela 2. Wynikowe klasy strefy mazowieckiej dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej za rok 2020 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi	12
Tabela 3. Wynikowe klasy strefy mazowieckiej dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej za rok 2020 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin	12
Tabela 4. Wyniki oceny badanych w ostatnich latach jednolitych części wód powierzchniowych zlokalizowanych na obszarze gminy Stary Lubotyń	17
Tabela 5. Stopień realizacji zadań w latach 2020-2021	21
Rysunek 1. Położenie gminy Stary Lubotyń na tle województwa mazowieckiego i powiatu ostrowskiego	5
Rysunek 2. Obszary chronione na terenie gminy Stary Lubotyń	8
Rysunek 3. Korytarze ekologiczne na terenie gminy Stary Lubotyń	9
Rysunek 4. Położenie gminy Stary Lubotyń na tle JCWPd nr 51	18
Rysunek 5. Położenie gminy Stary Lubotyń na tle Głównych Zbiorników Wód Podziemnych	19